

## Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling Mörbylånga vuxenutbildning 2017/2018



*Vår verksamhet ska genomsyras av respekten för allas lika värde. Ingen ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar. Var och en ska uppleva att de har ett värde och just därför alla andra det också.*

## Innehållsförteckning

- s. 1 Vår vision
- s. 3 Kommungemensam vision för alla kommunens skolor
- s. 3 Rektor har ordet
- s. 4 Lagar som reglerar likabehandlingsarbetet
- s. 4 Definitioner och begrepp
- s. 5 Diskrimineringsgrunder
- s. 6 Skolans arbete
- s. 6 På vår enhet jobbar vi främjande genom:
- s. 7 Kartläggning för att få fram verksamhetens behov
- s. 7 Uppföljning av fjolårets åtgärder
- s. 7 Nulägesanalys utifrån kartläggning
- s.8 Dessa kartläggningar har lett fram till följande förebyggande åtgärder under året
- s.8 Ansvarsfördelning mellan rektor och personal
- s. 9 Handlingsplan vid kränkande behandling och trakasserier mellan elever
- s. 9 Akuta åtgärder
- s. 9 Uppföljning och dokumentation
- s. 10 Handlingsplan vid kränkande behandling och trakasserier mellan vuxen och elev
- s. 10 Dokumentation av utredning av trakasserier och kränkningar
- s. 10 Vid upptäckt av diskriminering
- s. 11 Vi gör barn, elever, personal och vårdnadshavare delaktiga genom att:
- s. 11 Planen ska utvärderas enligt följande:



**Mörbylånga**  
**kommun**  
Skolförvaltningen

## **Kommungemensam vision för alla kommunens skolor**

All förskole- och skolverksamhet i Mörbylånga kommun ska vara fri från trakasserier och annan kränkande behandling. Alla elever ska vara trygga i våra verksamheter!

Riktlinjerna i vår likabehandlingsplan grundar sig på bestämmelserna i skollagen, lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling av elever, förordningen om elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplanen.

Denna likabehandlingsplan ska upprättas en gång per år och ställer krav på att vi ska förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling samt en skyldighet att utreda omständigheterna när det kommit till personalens kännedom att en elev blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Likabehandlingsplanen ska också tydliggöra ansvarsfördelningen mellan rektor och personal vid respektive enhet.

Vi har som absoluta mål och fokus att våra förskolor, familjedaghem, fritidshem samt grundskolor och vuxenutbildning är fria från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Uppdraget är att arbeta för elevers lika rättigheter och möjligheter och mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.



### **Diskrimineringsgrunder**

Alla elever ska ha samma rättigheter – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Alla elever har rätt att vistas i våra verksamheter utan att utsättas för någon form av kränkande behandling

### **Definitioner:**

*Etnisk tillhörighet* är när någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg.

*Könsöverskridande identitet eller uttryck*: en person som genom sin klädsel eller via uttryck inte identifierar sig man eller kvinna.

*Sexuell läggning*: homosexuell, heterosexuell eller bisexuell läggning.

*Funktionshinder*: fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

*Diskriminering* är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna.

*Direkt diskriminering* är när någon missgynnas i förhållande till andra och detta har ett samband med diskrimineringsgrunderna.

*Indirekt diskriminering* när skolan har rutiner eller bestämmelser som verkar neutrala men som i praktiken missgynnar en elev med viss kön, religion o.s.v.

*Trakasserier* är en behandling som kränker individens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

*Sexuellt trakasserier* är en form av trakasserier som är av sexuell natur. Både skolans personal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier när ett barn/elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

*Kränkande behandling* kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskrimineringsgrunderna. Annan kränkande behandling kan vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang.

Kränkningarna kan vara

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög)
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms. och mms.)

Både skolans personal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

*Mobbning*: En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt försöker tillfoga en annan skada eller obehag och detta sker under en längre tid.



**På vår enhet jobbar vi främjande genom:**

- Rektor och personal är ansvarig för att skolans verksamhet utformas på ett sätt som främjar goda relationer och miljöer.
- Vi sätter ett stort värde i att ha gemensamma grunder och upplevelser att baser vår samvaro på.
- All personal är goda föredömen och visar vägen mot en skola där alla kan känna att de har ett värde.
- All personal ska vara observant och lyhörd och vid behov ta initiativ till samtal.
- Lärarna ansvarar för att återkommande diskussioner och samtal om etik och moral, människors lika värde, jämställdhet mellan könen och frågor om relationer integreras i skolarbetet.
- Lärarna har ansvar för att varje ny elev informeras om planen och om hur man gör en anmälan, hur den sedan hanteras, samt veta vem man ska vända sig till med frågor som rör planen.

**På vår enhet jobbar vi förebyggande genom:**

- Undervisningsmaterial granskas kritiskt av undervisande lärare, så att det inte innehåller diskriminerande värderingar.
- Likabehandlingsfrågor tas löpande upp i Samverkansgruppen (SFI, Arbetsförmedlingen, Integrationsenheten).
- Under lektionen bör det gemensamma språket, svenska, vara det språk som används. I vissa fall kan en elev behöva hjälp på modersmålet, men samtal på andra språk än svenska bör undvikas, så att ingen känner sig utanför.
- Rektor ansvarar för att granska regler och rutiner utifrån diskrimineringsgrunderna på verksamhetsnivå, arbetslaget granskar på arbetslagsnivå.
- Lärare ansvarar för att elevenkät genomförs april/maj. Sammanställning görs i början av juni.
- Rektor ansvarar för att utvärdering och sammanfattning av det förebyggande arbetet görs och detta ska ligga till grund för nästa års fokusområde.
- Vid indikation på någon form av kränkande eller diskriminerande behandling rapporteras detta till rektor.
- All dokumentation av akuta händelser sammanställs av rektor och är en viktig del vid utvärderingen inför nästkommande plan.

### **Nulägesanalys**

En del av våra deltagare kommer från kulturer där man har traditionella könsroller och där jämställdhetsfrågor ges mycket lite utrymme.

Våra deltagare har inte kunskap om diskrimineringslagarna och dess begrepp.

Vi saknar ett bra studiematerial för att arbeta med begreppen i planen.

Vi saknar någon form enkät för att anonymt ta reda på hur klimatet i gruppen är.



## Upptäckt av trakasserier och annan kränkande behandling

### Rutinen för tidig upptäckt

På skolan har all personal ett ansvar för att ge omedelbar feedback om man upptäcker att någon elev utsätts/utsätter för trakasserier, kränkande behandling eller någon form av utanförskap. Detta beskrivs i konsekvensbeskrivningen som finns i våra ordningsregler och som all personal, alla elever.

### Rutiner för hur kommunikationen sker mellan rektor, personal, och elever när trakasserier eller annan kränkning upptäcks.

#### Elev kränker elev

Om elev upplever sig kränkt eller trakasserad och inte får gehör från den som kränkt henne/honom, ska personal få kännedom om det inträffade för att kunna avgöra om det är en enskilda kränkning eller en upprepad handling (mobbing). I första fallet arbetas efter konsekvensbeskrivningen, i andra fallet följs ARBETSGÅNG VID MISSTANKE OM MOBBNING (bilaga 2).

#### Lärare eller annan personal kränker elev

Om en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en personal följs nedanstående plan:

1. Händelsen anmäls till rektor.
2. Rektor utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentering görs.
3. Rektor följer upp ärendet med eleven.
4. Rektor har regelbundna uppföljningssamtal med berörd personal.
5. Om åtgärderna inte är tillräckliga tas kontakt med rektors chef, skolchefen.

**Anm:** Annan personal kan stödja och vara en mellanhand om elev upplever det som känsligt att prata direkt med rektor.





## **Skyldighet att anmäla när en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.**

Fr om 2011-07-01 är lärare, förskollärare eller annan personal skyldiga att anmäla till förskolechefen/rektorn om de får kännedom att ett barn/elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. På samma sätt har förskolechefen/rektorn skyldighet att anmäla att ett barn/elev anser sig kränkt till huvudmannen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som krävs för att förhindra framtida kränkning.

## **Följande rutiner finns kring dokumentation av utredning av trakasserier och kränkningar:**

### **Utredning av trakasserier och annan kränkande behandling enligt följande:**

#### **Vid utredning har vi följande två arbetsgångar:**

Alternativ 1 se konsekvensbeskrivningen bilaga 1)

Alternativ 2 se ARBETSGÅNG VID MISSTANKE OM MOBBNING (bilaga 2)

## **Följande rutiner finns kring dokumentation av utredningen:**

- Personal skriver händelseblad i samråd med den som har sett händelsen för att dokumentera trakasserier och kränkningar. Kopia lämnas till rektor. (Bilaga 4)
- Då personal kränker elever ska samtalsdokumentation finnas undertecknad i individens mapp som förvaras hos rektor.
- Rektor samlar in händelseblad för att analysera dessa i den fackliga samverkansgruppen.
- Rektor ska fr.o.m ht 2010 anmäla elever som upplever sig kränkta till skolans huvudman
- I förekommande fall förtydligar rektor om uppdraget till personalen om att upprätta ett åtgärdsprogram vid fall av kränkning samt påtala vikten om uppföljning.



**Mörbylånga**  
**kommun**  
Skolförvaltningen

## **Följande rutiner finns kring åtgärdande av trakasserier, kränkande behandling och mobbning**

Se konsekvensbeskrivning (bilaga 1) och ARBETSGÅNG VID MISSTANKE OM  
MOBBNING (bilaga 2).

## **Följande kompetensutvecklingsinsatser är planerade 2017/2018**

### **Personal**

- Kurs för sfi-lärare som undervisar vuxna med kort eller ingen skolbakgrund.
- Framtagande av bra studiematerial.

### **Elever**

- information om likabehandlingsarbetet
- SO-utbildning
- Vid första veckorna vid varje nytt elevintag så presenteras årets likabehandlingsplan, framförallt rubriken mål och konkreta åtgärder.



Mörbylånga  
kommun  
Skolförvaltningen

## **Beskriv hur vi involverar barn, elever, personal och vårdnadshavare i arbetet**

Alla har bidragit i kartläggningen av verksamhetens behov. Alla uppdateras runt ordningsreglerna vid varje terminsstart. I kalendarier finns det uppföljningsrutiner genom att gemensam tid avsätts på olika nivåer i verksamheten. Se under rubrikerna förebyggande arbete.

### **Vi förankrar och gör planen känd internt och externt genom:**

I arbetet med likabehandling är det två datum som är tydliga avstämningstillfällen. Det första är den 1/5 då resultatet av innevarande års likabehandlingsplan utvärderas och analyseras. Resultatet leder därefter fram till ett förslag till ny likabehandlingsplan som presenteras i samband med uppstart efter sommaren. Därefter diskuteras förslaget på samtliga nivåer för att sedan leda fram till en ny plan för läsåret som gäller fr.o.m. fastställandedatum i september.

### **Planen ska utvärderas enligt följande:**

Kartläggning och utvärdering av planen görs under vt 2018 för att en nyreviderad plan ska kunna vara aktuell fr.o.m september 2018 Rektors ansvar.



## KONSEKVENSBESKRIVNING

Om en elev inte följer de regler som vi gemensamt kommit fram till ska gälla får det följande konsekvenser:

- Steg 1 Den i personalen, som uppmärksammar/blir uppmärksammad på en elev som inte följer ordningsreglerna ger en tillsägelse till eleven om vilka regler som råder vid skolan.
- Steg 2 Om man inte ändrar på sitt beteende trots att man har fått en tillsägelse, eller om det man har gjort redan från början bedöms som allvarligt, ska personalen ha ett samtal med eleven och övriga inblandade.

Konsekvenser kan även vara disciplinära åtgärder:  
lärare får visa ut en elev --- om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren”
3. ”Rektorn eller en lärare får från en elev omhändertagna föremål som används på ett sätt som är störande --- eller fara för säkerheten”

### Steg 3

I händelse av att ovanstående åtgärder inte ger effekt arrangeras ett samtal med eleven, övriga inblandade och mentor/lärare. Samtalet ska utmynna i en utredning enligt skollagen 5 kap 9 § där det tydligt anges vad det är som brister och vilka åtgärder och vilken uppföljning man har kommit överens om. Överenskommelsen dokumenteras.

Om förhållandet inte förbättras beslutar rektor om vidare åtgärder enligt skollagen 5 kap 10 § ”--- ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende” Åtgärderna ska utgå utifrån den utredning som beskrivs i steg 3, de ska dokumenteras och elev och föräldrar ska informeras om dem.

Rektors åtgärder kan även vara:  
5 kap 11 §      *Skriftlig varning*  
5 kap 12 §      *Tillfällig avstängning*

- Steg 4 Om inget av de ovanstående åtgärderna hjälper stegras konsekvenserna enligt skollagen eller andra lagar som reglerar den aktuella händelsen.



## Bilaga 2

### **ARBETSGÅNG VID MISSTANKE OM MOBBNING**

När någon i skolan – personal, elev eller anhörig misstänker ett fall av mobbning/trakasserier eller h kränkande behandling bör följande arbetsgång användas:

1. Läraren gör en snabb första undersökning. Är detta ett mobbningsfall?

2a. Om det inte bedöms vara ett mobbningsfall blir ärendet för vidare bedömning och åtgärd. Här är det viktigt att mentor tar sitt uppföljningsansvar, se konsekvensbeskrivningen. Händelser som inte bedöms som mobbning kan exempelvis vara när elever är ”osams”.

2b. Om någon är utsatt för mobbning håller respektive elevs mentor samtal med mobbare och mobbad var för sig. Samtalen ska genomföras så fort man har en säker bild av vad som inträffat (när, vem, hur ofta, vad?) Samtalen ska vara noga strukturerade och syfta till att ge en så heltäckande bild av problemet som möjligt. (Se samtalsmanus, det enskilda samtalet: Friends)

2c. Om en elev utsatts för fysiskt våld eller hot om fysiskt våld:

Vid fysisk skada kontaktas skolhälsovård/sjukvård direkt av den personal som observerar händelsen. Efter genomförd utvärdering av händelsen avgör ansvarig rektor om eventuell anmälan till polis skall göras. Givetvis kan även eleven ta ett eget beslut om att denne vill göra en enskild polisanmälan.

Uppföljningssamtal är en viktig del av behandlingen och fortgår tills mobbningen med säkerhet upphört.

3. Om dessa insatser inte räcker överläts ärendet till rektor för vidare åtgärder.



Mörbylånga  
kommun  
Skolförvaltningen

Bilaga 4

## Händelseblad vid trakasserier och kränkande behandling, destruktiva handlingar och utanförskap

Namn:

Inblandade:

Datum: \_\_\_\_\_

Klockslag: \_\_\_\_\_

Var?

Händelse:

- har pratat med var och en i enrum
- har pratat med de inblandade tillsammans

Övriga åtgärder:

Uppföljning, när, vem, hur?

Uppgiftslämnare: \_\_\_\_\_



Mörbylånga  
kommun  
Skolförvaltningen